- สารวัตรกำนัน
- ผู้ใหญ่บ้าน
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

เป็นต้น

2).ผู้นำศาสนา ซึ่งเป็นบุคคลที่ประชาชนในชนบททุกชุมชนให้ความเคารพนับถือ และเป็นบุคคลที่สามารถชี้นำวิถีการดำเนินชีวิตในชุมชน และเป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับข่าวคราว ความเคลื่อนไหว และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนแก่ประชาชนในชุมชนได้ทราบด้วยเช่นกัน ถ้าหากผู้นำศาสนามีโอกาสเข้าประชุม อบรม สัมมนา และติดตามข่าวคราวเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง เช่น

- โต๊ะอีหม่าม
- โต๊ะคอเต็บ
- โต๊ะบิลาล
- โต๊ะครู
- พระภิกษุ

เป็นต้น

3).การอบรม ประชุม และสัมมนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชิญให้ประชาชนมาเข้าร่วมการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง

4).สื่อต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่สามารถกระจายข่าวคราวความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมให้กับประชาชนทั่วประเทศได้รับทราบ เช่น

- ประกาศ
- วิทยุ
- โทรทัศน์
- หนังสือพิมพ์
- โปสเตอร์
- แผ่นพับ

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าได้ยินและ***รู้จักคำว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" อย่างดีมากที่สุด*** เนื่องจากด้วยบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ซึ่งสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่กำหนดโครงการพัฒนาอาสาพัฒนาชุมชนขึ้น ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมความเป็นผู้นำแก่ประชาชน สนับสนุนให้อาสาพัฒนาชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพราะอาสาพัฒนาชุนเป็นผู้ชื่อเสียง มีความพร้อม เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในชุมชน เพราะในปัจจุบันได้เกิดภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นทำให้เกิดปัญหาสังคมอย่างมากมายและสลับซับซ้อน ทางราชการมีขีดความสามารถและพลังไม่พอเพียง ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากยิ่งขึ้น สังคมต้องการผู้นำที่จะเป็นตัวอย่างของชุมชนในการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือสังคมส่วนร่วม นำชุมชนให้พ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ อาสาพัฒนาชุมชนจึงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นแกนนำในการพัฒนาตำบลและหมู่บ้านของตนเอง ทั้งนี้โดยอาศัยทฤษฎีเศรษฐกิจแบบพอเพียงของพระบาทสมเด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ดังที่พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นกล่าวว่ากระทรวงมหาดไทยมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะแก้ไขปัญหาปากท้องของประชาชนตามแนวทางเศรษฐชุมชนพึ่งตนเอง โดยน้อมกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการเศรษฐกิจแบบพอเพียงและพึ่งตนเอง.

เพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้อาสาพัฒนาชุมชนเป็นสื่อกลางในการเป็นแกนนำประชาชนโดยมีบทบาทและหน้าที่ในการชี้นำประชาชนให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยระบบเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้การอบรมแก่อาสาพัฒนาชุมชนทุกอำเภอทุกจังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของอาสาพัฒนาชุมชนหลังจากการอบรมดังกล่าว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอาสาพัฒนาชุมชนทุกคนรู้จักคำว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นอย่างดีมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

- ได้รับความรู้ความเข้าใจจากการอบรมของกรมพัฒนาชุมชน
- มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง
- มีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปแนะนำให้สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนในหมู่บ้านทุกคนได้เข้าใจและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. เศรษฐกิจแบบพอเพียง คืออะไร มีลักษณะเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมส่วนใหญ่สามารถให้คำนิยามและบอกถึงลักษณะของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง***ได้ดีพอสมควร*** ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงพอสมควรจากการที่พัฒนาการอำเภอ เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน อาสาพัฒนาชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ที่เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ให้ความรู้ความเข้าใจ ให้คำปรึกษา ให้การแนะนำ รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือแก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และบางครั้งบุคคลดังกล่าวข้างต้นยังได้มีการนำโปสเตอร์ แผ่นพับ เอกสาร จุลสาร และหนังสือเผยแพร่เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาแจกจ่ายแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ประชาชนได้เข้าใจถึงหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และประชาชนบางคนได้มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตในประจำวัน

ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมต่างให้ความหมายและลักษณะของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงอย่างหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน และคณะผู้วิจัยขอประมวลความหมายและลักษณะของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามที่กลุ่มประชาชนได้ให้ไว้ ดังนี้

- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ กิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างประหยัด อดทน และมีความเพียรพยายาม
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยการรู้จักประมาณตน รู้ว่าถึงสถานะทางเศรษฐกิจของตน
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การรู้จักใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด และมีการวางแผนการใช้จ่าย
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การที่มีบุคคลมีรายจ่ายในแต่ละเดือนเพียงพอกับรายได้ของตน
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การควบคุมค่าใช้จ่ายของครอบครัวในแต่ละเดือนให้น้อยกว่ารายได้ที่ได้รับ และต้องมีเงินเหลือเก็บหรือมีเงินออม
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การใช้จ่ายของแต่ละคนหรือแต่ละครอบครัวให้พอดีกับรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน เดือนใดที่มีรายได้มากก็ต้องใช้จ่ายมาก เดือนใดมีรายได้น้อยก็ต้องใช้จ่ายน้อย

- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การทำให้ค่าใช้จ่ายของครอบครัวในแต่ละเดือนสมดุลกับรายได้ที่ได้รับ
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ ความพยายามของบุคคลแต่ละคนในการควบคุมรายจ่ายให้น้อยลง และพยายามหารายได้ให้เพิ่มขึ้น
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การทำการเกษตรกรรมแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำรงชีพอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ฟุ่มเฟือย
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ ความพยายามของบุคคลแต่ละคนในการควบคุมรายจ่ายให้น้อยลง และพยายามหารายได้ให้เพิ่มขึ้น
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยไม่ให้ครอบครัวต้องยากลำบาก
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การที่บุคคลแต่ละคนสามารถดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกิน รู้จักการประหยัด รู้จักการเก็บออม และมีการวางแผนการใช้จ่าย
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวสมดุล รู้จักการประมาณตน มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตอย่างซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบคอบ ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร และมีสติปัญญา
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การที่บุคคลมีการตั้งความหวังของตนไม่ให้หวังสูงเกินไป มีการมองชีวิตในแง่ดี รู้จักคิดเพียงพอกับสิ่งที่มีตนมีอยู่ กล่าวคือ มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้มาก และต้องมีเหลือเก็บออม
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำรงชีวิตแบบพอประมาณ พอมีพอกิน ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่โลภ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการระดมทุน

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่า จากการที่อาสาพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาชุมชนให้มีบทบาทหน้าที่ประการหนึ่งคือเพื่อนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปแนะนำให้สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนในหมู่บ้านทุกคนได้เข้าใจ และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติ

ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง ดังนั้นจึงทำให้อาสาพัฒนาชุมชนทุกคนรู้ว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงคือ และมีลักษณะอย่างไร ฉะนั้นคณะผู้วิจัยขอประมวลความหมายและลักษณะของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามที่อาสาพัฒนาชุมชนได้ให้ไว้ ดังนี้

- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ หลักการที่ประชาชนสามารถมีชีวิตความเป็นอยู่ท่ามกลางภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจได้อย่างดีเยี่ยม
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ หลักการที่ช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อยู่ดีกินดี
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ หลักการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนอย่างหลากหลาย
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การที่บุคคลแต่ละคนสามารถดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกิน รู้จักการประหยัด รู้จักการเก็บออม และการใช้จ่ายแต่ละครั้งต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวสมดุล รู้จักการประมาณตน มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของบุคคลให้มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การที่บุคคลมีการตั้งความหวังของตนไม่ให้หวังสูงเกินไป มีการมองชีวิตในแง่ดี รู้จักคิดเพียงพอกับสิ่งที่มีตนมีอยู่ กล่าวคือ มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้มาก และต้องมีเหลือเก็บออม
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การดำรงชีวิตแบบพอประมาณ พอมีพอกิน ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่โลภ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการระดมทุน
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ หลักการการทำการเกษตรกรรมแบบผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่และการจัดการไร่นาอย่างมีประสิทธิภาพของเกษตรกร
- เศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ ปรัชญาชี้แนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง รู้จักพอประมาณและมีเหตุผล

3. อาสาพัฒนาชุมชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ และดำเนินการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่า เท่าที่สังเกตการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของอาสาพัฒนานั้นปรากฏว่าอาสาพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ได้มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ดูเป็นแบบอย่าง รวมทั้งมีการแนะนำ ชักชวนให้สมาชิกในครอบครัวทุกคน ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนในหมู่บ้านทุกคนหันมาให้ความสนใจ และให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง รวมทั้งมีการกระตุ้นให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งแก่ตนเองและครอบครัว และบางครั้งมีการประสานความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมาให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในหมู่บ้านของตน และเพื่อให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สำหรับวิธีการดำเนินการในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของอาสาพัฒนาส่วนใหญ่นั้น มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1).การปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว และคะน้า เป็นต้น

2).การปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง และกล้วย เป็นต้น

3). การเลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ และปลาดุก เป็นต้น

4).การปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ และหอม เป็นต้น

5).การให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนช่วยกันทำงานและช่วยกันหารายได้เสริม โดยการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย และการทำน้ำสมุนไพร เป็นต้น

6).การลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ และใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

7).การลดคาร์แก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน และการหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

8).การลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ และไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

9).การลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ และซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

10).แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็น รายได้เป็นต้น

11).ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

12).นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

13).ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกดำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

14).ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง

15).ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

16).ตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เอง

17).ไม่เติมต่อบ้าน หรือสร้างบ้าน

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าตนเองได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันและปฏิบัติให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ดูเป็นแบบอย่าง นอกจากนี้ยังมีการแนะนำ ชักชวนให้สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนในหมู่บ้านทุกคนหันมาให้ความสนใจ ให้เห็นความสำคัญ และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งแก่ตนเองและครอบครัว ซึ่งมีวิธีดำเนินการตามที่กรมพัฒนาชุมชนได้กำหนดไว้ ดังนี้

1).ด้านอาหาร ได้แก่

- ให้ดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่
- ให้ปลูกพืชผักสวนครัว ทำรั้วกินได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพืชผักที่ใช้ในครัวเรือนเป็นประจำ เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด พริก มะละกอ หอม กระเทียม กระถิน ตำลึง ฯลฯ
- ให้ปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครอบครัว

- ให้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่งเหลือง ถั่งเขียว ถั่งลิสง งา เผือก มันสำปะหลัง และละหุ่ง เป็นต้น
- ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด เช่น มะพร้าว กล้วย มะละกอ ขนุน และมะม่วง เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง หอย ปู และกบ เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์บก เช่น ไก่ เป็ด แพะ แกะ และ วัว เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ เป็ด ปลา ฯลฯ
- ให้ลดการซื้อพืชผักสวนครัว / อาหารสดจากตลาดอย่างมีเป้าหมาย (เช่น ลดให้อาหารอย่างน้อยวันละ 3 เกาท)
- ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ให้ใช้สารธรรมชาติ / เทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

เป็นต้น

2).ด้านยารักษาโรค ได้แก่

- ให้ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือนเพื่อใช้รักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง รำมวย แอโรบิค อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 20-30 นาที
- ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง
- ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ
- ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

เป็นต้น

3).ที่อยู่อาศัย ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า
- ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน
- ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ให้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน กรณีที่มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสบภัย

เป็นต้น

4).ด้านเสื้อผ้า ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

เป็นต้น

5).ด้านอื่น ๆ ได้แก่

- ให้ลด ละ เลิก อบายมุข โดยเฉพาะการซื้อหวยใต้ดิน การพนัน บุหรี่ สุรา
- ให้ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น เดิน หรือใช้รถจักรยานแทนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในระยะทางที่ไม่ไกล
- ให้ลดการใช้น้ำในครัวเรือน และนำน้ำที่ใช้แล้วจากการซักล้างไปใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ รถถนนกับฝุ่น แทนการทิ้งลงท่อ
- ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน
- รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน
- วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

เป็นต้น

4. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด และแนะนำแก่ใครบ้าง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***ซึ่งมีบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และส่วนใหญ่อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำสมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน และจากการแนะนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงของอาสาพัฒนาชุมชนนั้น ทำให้ได้ข้อสังเกตดังนี้

- การแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัวนั้นไม่มีปัญหาเลย และถือได้ว่าประสบความสำเร็จมากเป็นอย่างยิ่ง เพราะสมาชิกในครอบครัวทุกคนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาก และมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
- การแนะนำแก่ญาติสนิทมิตรสหายนั้นไม่ค่อยมีปัญหาสักเท่าใดนัก และถือได้ว่าประสบความสำเร็จมากพอสมควร เพราะญาติสนิทมิตรสหายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และโดยส่วนใหญ่มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ส่วนน้อยมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ก็มีการล้มเลิกกลางคัน และอีกส่วนน้อยไม่ได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเลย
- การแนะนำแก่ประชาชนในหมู่บ้านนั้นมีปัญหาเล็กน้อยพอสมควร และถือได้ว่าประสบความสำเร็จเล็กน้อย เพราะมีประชาชนประมาณ 60 % ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ประชาชนอีก 40 % ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนบางคนไม่ยอมรับฟังเลย บางคนคิดว่าไม่จำเป็นต้องนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ ตนเองก็มีความเป็นอยู่ที่พอเพียงแล้ว (ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีฐานะดี) บางคนกล่าวว่าเคยได้ยินมาแล้ว มีคนมาให้คำแนะนำแล้ว ไม่ต้องการฟังเรื่องเดิม ๆ บางคนกล่าวว่าเคยนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้กับครอบครัวแล้วก็ไม่เห็นมีอะไรเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มิหนำซ้ำชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวก็ยังเหมือนเดิม เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ***ต่างกล่าวเหมือนกับกลุ่มประชาชนที่ให้ข้อมูล***มา กล่าวคืออาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมาก*** และส่วนใหญ่มีบทบาทในการแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน และจากการแนะนำดังกล่าวปรากฏผลดังนี้

- การแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัวนั้นไม่มีปัญหาเลย และถือได้ว่าประสบความสำเร็จมากเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากว่าสมาชิกในครอบครัวเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดรอบตัว ทำให้แนะนำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก มีเวลาและโอกาสในการแนะนำมากกว่าบุคคลอื่น ๆ คือ สมาชิกแนะนำได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเวลาอาหารทั้งสามมื้อ เวลากลางคืน และเวลาพักผ่อน ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกในครอบครัวทุกคนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาก และมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยความเต็มใจ
- การแนะนำแก่ญาติสนิทมิตรสหายนั้นไม่ค่อยมีปัญหาสักเท่าใดนัก และถือได้ว่าประสบความสำเร็จมากพอสมควร เนื่องจากว่าสมาชิกในครอบครัวเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเหมือนกัน ทำให้แนะนำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก แต่อาจมีข้อจำกัดด้านเวลาและโอกาสที่ใช้ในการแนะนำบ้าง เพราะญาติสนิทมิตรสหายไม่ได้อยู่กับเราตลอดเวลา แต่ก็มีโอกาสมากกว่าการแนะนำแก่ประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งญาติสนิทมิตรสหายโดยส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วย และส่วนน้อยมีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ก็มีการล้มเลิกกลางคัน และอีกส่วนน้อยไม่ได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเลย
- การแนะนำแก่ประชาชนในหมู่บ้านนั้นมีปัญหาเล็กน้อยพอสมควร และถือได้ว่าประสบความสำเร็จเล็กน้อย เนื่องจากเป็นบุคคลนอกครอบครัว ไม่ได้มีความสัมพันธ์ส่วนตัว ทำให้เกิดความยุ่งยากมากในการที่จะแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง แม้แต่กระทั่งโอกาสในการแนะนำ บางครั้งก็หาโอกาสได้ยากมาก แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีประชาชนอีกมากที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง แล้วนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และยังมีอีกส่วนน้อยที่ประชาชนในหมู่บ้านไม่

ให้ความร่วมมือ ไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง และไม่ได้นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนบางคนไม่ยอมรับฟังเลย บางคนไม่มีเวลา บางคนคิดว่าไม่จำเป็นต้องนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้ตนเองก็มีความเป็นอยู่ที่พอเพียงแล้ว (ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีฐานะดี) บางคนกล่าวว่าเคยได้ยินมาแล้ว มีคนมาให้คำแนะนำแล้ว ไม่ต้องการฟังเรื่องเดิม ๆ บางคนกล่าวว่าเคยนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาใช้กับครอบครัวแล้วก็ไม่เห็นมีอะไรเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มิหนำซ้ำชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวก็ยังเหมือนเดิม เป็นต้น

5. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด และให้ดำเนินการอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าจากการที่อาสาพัฒนาชุมชนได้แนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***ซึ่งมีบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และได้แนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ตระหนักถึงถึงความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวเป็นอย่างมากในการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาสาพัฒนาชุมชนมีวิธีดำเนินการให้ประชาชนในหมู่บ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันดังนี้ (ส่วนใหญ่จะคล้ายกับข้อ 3)

1).การปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว และคะน้า เป็นต้น

2).การปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง และกล้วย เป็นต้น

3).การเลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ และปลาดุก เป็นต้น

4).การปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ และพอม เป็นต้น

5).การลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ และใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

6).การลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน และการหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

7).การให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนช่วยกันทำงานและช่วยกันหารายได้เสริม โดยการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย และการทำน้ำสมุนไพร เป็นต้น

8).การลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ และไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

9).การลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วนำน้ำไปรดต้นไม้ และซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

10).แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็น รายได้เป็นต้น

11).ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

12).นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

13).ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

14).ออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง

15).ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน

16).ตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เอง

17).ไม่เติมต่อบ้าน หรือสร้างบ้าน

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ***ซึ่งมีบทบาทในระดับมากพอสมควร*** โดยมีวิธีดำเนินการให้ประชาชนนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันดังนี้ (ส่วนใหญ่จะคล้ายกันเช่น 3)

1).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจถึงหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นถึงการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นถึงประโยชน์ของการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงตัวอย่างบุคคลที่นำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้วประสบความสำเร็จ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

5).ด้านอาหาร ได้แก่

- ให้ดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่
- ให้ปลูกพืชผักสวนครัว ทำรั้วกินได้ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพืชผักที่ใช้ในครัวเรือนเป็นประจำ เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด พริก มะละกอ หอม กระเทียม กระถิน ตำลึง ฯลฯ
- ให้ปลูกข้าวเพื่อบริโภคภายในครอบครัว
- ให้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟาง ถั่งเหลือง ถั่งเขียว ถั่งลิสง งา เผือก มันสำปะหลัง และละหุ่ง เป็นต้น
- ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด เช่น มะพร้าว กล้วย มะละกอ เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา กุ้ง หอย ปู และกบ เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์บก เช่น ไก่ เป็ด แพะ แกะ และ วัว เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ เป็ด ปลา ฯลฯ
- ให้ลดการซื้อพืชผักสวนครัว / อาหารสดจากตลาดอย่างมีเป้าหมาย (เช่น ลดให้อาหารอย่างน้อยวันละ 3 บาท)
- ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ให้ใช้สารธรรมชาติ / เทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

เป็นต้น

6).ด้านยารักษาโรค ได้แก่

- ให้ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือนเพื่อใช้รักษาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น
- ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง

- ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ
- ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

เป็นต้น

7).ที่อยู่อาศัย ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า
- ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน
- ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ให้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน กรณีที่มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสบภัย

เป็นต้น

8).ด้านเสื้อผ้า ได้แก่

- ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

เป็นต้น

9).ด้านอื่น ๆ ได้แก่

- ให้ลด ละ เลิก อบายมุข โดยเฉพาะการซื้อหวยใต้ดิน การพนัน บุหรี่ สุรา
- ให้ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น เดิน หรือใช้รถจักรยานแทนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ในระยะทางที่ไม่ไกล
- ให้ลดการใช้น้ำในครัวเรือน และนำน้ำที่ใช้แล้วจากการซักล้างไปใช้ประโยชน์ เช่น รดน้ำต้นไม้ รถถนนกับฝุ่น แทนการทิ้งลงท่อ
- ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน
- ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน
- ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต หรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

6. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งอาสาพัฒนาชุมชนมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนี้

1).รายได้จากการลดรายจ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น

- ลดค่าไฟฟ้า
- ลดค่าน้ำประปา
- ลดค่าน้ำมัน
- ปลูกพืชกินเอง
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง
- ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน
- ลดค่าแก๊ส
- ลดการซื้อผักสวนครัว โดยการปลูกกินเอง

เป็นต้น

2).รายได้จากการทำอาชีพเสริม หรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว เช่น

- ปลูกพืชเพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย
- ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย

เป็นต้น

3).รายได้จากการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น

- การทอผ้า
- การทำปลาฉิงฉ้าง
- การทำบูดู
- การทำกรงนกเขา
- การทำกรงนกหัวจุก
- การทำกล้วยฉาบ

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมาก*** ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนี้

1).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และสาเหตุของการรายได้เพิ่มขึ้น

2).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงวิธีการหารายได้เพิ่มจากตัวอย่างบุคคล

3).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านมีจิตสำนึกว่าการเพิ่มรายได้ของครอบครัวเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือกันคนละไม้คนละมือ

4).ลดรายจ่ายต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น

- ลดค่าไฟฟ้า
- ลดค่าน้ำประปา
- ลดค่าน้ำมัน
- ปลูกพืชกินเอง
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง
- ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน
- ลดค่าแก๊ส

เป็นต้น

5).เพิ่มรายได้จากการทำอาชีพเสริม หรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว เช่น

- ปลูกพืชเพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย
- ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน
- เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเองและส่วนที่เหลือนำไปขาย

เป็นต้น

6).เพิ่มรายได้โดยการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น

- กลุ่มอาชีพการจักสาน
- กลุ่มอาชีพการทำข้าวเกรียบ
- กลุ่มอาชีพการทอผ้า
- กลุ่มอาชีพการทำปลาฉิงฉ้าง
- กลุ่มอาชีพการทำบูดู
- กลุ่มอาชีพการทำกรงนกเขา

- กลุ่มอาชีพการทำกรงนกหัวจุก
- กลุ่มอาชีพการทำกล้วยฉาบ
- กลุ่มอาชีพการทำขนมไทย
- กลุ่มอาชีพการทำน้ำสมุนไพร
- กลุ่มอาชีพการทำผ้าบาติก
- กลุ่มอาชีพการทำเรือกอและห์จำลอง
- กลุ่มอาชีพการทำผ้าชุด
- กลุ่มอาชีพการทำผ้าคลุมฮิญาบ
- กลุ่มอาชีพการทำทุเรียนกวน
- กลุ่มอาชีพการทำหมวดกะปิเยาะ
- กลุ่มอาชีพการทำดอกไม้ใบยาง
- กลุ่มอาชีพการทำลูกหยีทรงเครื่อง
- กลุ่มอาชีพการทำกาแฟโบราณ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงไก่เบตง
- กลุ่มอาชีพการทำไม้นวดภูมิไท
- กลุ่มอาชีพการแปรรูปผลิตภัณฑ์ส้มแขก

เป็นต้น

7).ให้แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้

8).ให้ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

9).ให้ตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อใช้เอง

10).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

11).ให้จัดบริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น แหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

12).ให้จัดบริการรักษาสุขภาพจากสมุนไพรในชุมชน เช่น การประคบสมุนไพร การอบสมุนไพร การนวดแผนโบราณ เป็นต้น

13).ให้นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

14).ให้ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำเตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

15).ให้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกิน

16).ให้มีการจัดตลาดนัดชุมชน

7. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านลดรายจ่ายหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายจ่ายลดลง ***ซึ่งเป็นบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งอาสาพัฒนาชุมชนมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายจ่ายลดลง ดังนี้

1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง กล้วย เป็นต้น

2).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

3).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

5).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

6).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

7).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

8).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

9).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

10).แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

12).ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

13).ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้ อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

14).ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

15).คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

16).แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายจ่ายลดลง ***ซึ่งเป็นบทบาทในระดับมาก*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายจ่ายลดลง ดังนี้

1).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านมีจิตสำนึกว่าการลดรายจ่ายในครอบครัวมากเป็นหน้าที่สมาชิกในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือ เป็นแบ่งเบาภาระแก่ครอบครัวอย่างมาก

2).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นว่าทุกคนต้องมีภาระหน้าที่ในการลดรายจ่ายและต้องเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว แต่ละคนต้องรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย และที่รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน

3).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น

- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว

เป็นต้น

4).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น

- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตช์
- รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้

เป็นต้น

5).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น

- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน

เป็นต้น

6).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง

เป็นต้น

7).ให้ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น

- การออกกำลังกาย
- การกินอาหารที่ดีมีประโยชน์ และถูกหลักโภชนาการ
- งดใช้ยาแผนปัจจุบัน
- ใช้สมุนไพรแทน

เป็นต้น

8).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ลองกอง
- เงาะ
- ขนุน
- มะละกอ
- ฝรั่ง
- กล้วย

เป็นต้น

9).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น

- ให้ลด ละ เลิกเหล้า
- ให้ลด ละ เลิกบุหรี่
- ให้ลด ละ เลิกการพนัน

เป็นต้น

10).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ผักบุ้ง
- แตงกว่า
- พริก
- ขิง
- ตะไคร้
- ถั่วฝักยาว
- คะน้า

เป็นต้น

11).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น

- ไก่
- เป็ด
- ห่าน
- วัว
- แพะ

เป็นต้น

12).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น

- พริก
- ขิง
- ข่า
- ตะไคร้
- ว่านหางจระเข้
- หอม

เป็นต้น

13).ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

14).ให้ใช้สารธรรมชาติ / เทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

15).ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้ อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

16).ให้ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย

17).ให้ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง รำมวย แอโรบิค อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 20-30 นาที

18).ให้ให้ความรู้ด้านสมุนไพรเพื่อสุขภาพแก่คนในครอบครัวและชุมชน เป็นการดูแลสุขภาพของตนเอง

19).ให้ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจระเข้ ฯลฯ

20).ให้ฝึกนั่งสมาธิเพื่อสุขภาพทางจิตและทางกาย

21).ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี

22).ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า

23).ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า

24).ให้คนในครัวเรือนช่วยกันทำงานและดูแลบ้าน

25).ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบายหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

26).ให้จัดกิจกรรมเพื่อช่วยเพื่อน กรณีที่มีการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย หรือประสบภัย

27).ให้ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน

28).ให้ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย

29).ให้ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น

30).ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน

31).ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน

32).ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

8. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุนหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุน ***มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งอาสาพัฒนาชุมชนมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุนและมีเงินออม โดยการให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีรายจ่ายลดลง เพราะจะส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น ดังนี้

1).ให้ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักการเพิ่มรายได้หรือการหาอาชีพเสริมหรือทำงานอดิเรกภายในครอบครัว หรือการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยจุ้นเจือและแบ่งเบาภาระแก่ครอบครัวอย่างมาก และถือว่าเป็นภาระหน้าที่ทุกคนต้องหารายได้เพิ่ม ได้แก่

1.1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น

1.2).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกว่า ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

1.3).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

1.4).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ เป็นต้น

1.5).ให้มีส่วนร่วมในการเพิ่มรายได้โดยการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น การจักสาน การทำข้าวเกรียบ การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย การทำน้ำสมุนไพร การทำผ้าบาติก ทำเรือกอและห์จำลอง การทำผ้าชุด การทำผ้าคลุมฮิญาบ การทำทุเรียนกวน การทำหมวดกะปิเยาะ การทำดอกไม้ใบยาง เป็นต้น

1.6).ให้แยกขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้

1.7).ให้ถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ

1.9).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

1.10).ให้บริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นแหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

1.11).ให้นำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

2).ให้ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักการลดรายจ่าย ทำให้รู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ได้แก่

2.1).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

2.2).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

2.3).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

2.4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

2.5).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ เป็นต้น

2.6).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว ตะน้า เป็นต้น

2.7).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

2.8).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

2.9).แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

2.10).ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น

2.11).ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

2.12).ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2.13).แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

ดังนั้นเมื่อประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำมีรายจ่ายลดลงแล้วก็ส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้นไปด้วย

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุน ***มีบทบาทอยู่ในระดับมาก*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านมีการระดมทุนหรือมีเงินออม โดยการให้ประชาชนสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้นและมีรายจ่ายลดลง เพราะจะส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น ดังนี้

1).ให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายจ่ายลดลง โดยการสร้างจิตสำนึกว่าการลดรายจ่ายในครอบครัวเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องช่วยเหลือ ทุกคนต้องรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย และที่รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน ได้แก่

1.1).ให้ลดค่าน้ำประปา เช่น ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้ ซักผ้าครั้งละหลายตัว เป็นต้น

1.2).ให้ลดค่าไฟฟ้า เช่น ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์ รีดผ้าครั้งละมาก ๆ ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้เป็นต้น

1.3).ให้ลดค่าน้ำมัน เช่น ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน เป็นต้น

1.4).ให้ลดค่าแก๊ส เช่น การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

1.5).ให้ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การกินอาหารที่ดีมีประโยชน์ และถูกหลักโภชนาการ งดใช้ยาแผนปัจจุบัน ใช้สมุนไพรแทน เป็นต้น

1.6).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง กล้วย เป็นต้น

1.7).ให้ลด ละ เลิก อบายมุขทุกชนิด เช่น ให้ลด ละ เลิกเหล้า ให้ลด ละ เลิกบุหรี่ ให้ลด ละ เลิกการพนัน เป็นต้น

1.8).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา พริก ขิง ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

1.9).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ เป็นต้น

1.10).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

1.11).ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก

1.12).ให้ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ

1.13).ให้ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี

1.14).ให้งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า

1.15).ให้ใช้กระเบื้องมุงหลังคาแบบโปร่งแสงในบางจุดแทนการใช้หลอดไฟฟ้า

1.16).ให้แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระเบียงจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ

1.17).ให้รณรงค์การใช้รถจักรยาน

1.18).ให้รณรงค์ให้ใช้รถยนต์ / รถจักรยานยนต์ร่วมกันในเส้นทางเดียวกัน

1.19).ให้วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต หรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

2).ให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นความสำคัญ ความจำเป็น และสาเหตุของการรายได้เพิ่มขึ้น เห็นถึงวิธีการหารายได้เพิ่มจากตัวอย่างบุคคล และให้มีจิตสำนึกว่าการเพิ่มรายได้ของครอบครัวเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือกันคนละไม้คนละมือ ได้แก่

2.1).ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น

2.2).ให้ปลูกพืชกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น

2.3).ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกินและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น

2.4).ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ เป็นต้น

2.5).ให้มีส่วนร่วมในการเพิ่มรายได้โดยการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น การจักสาน การทำข้าวเกรียบ การทอผ้า การทำปลาฉิงฉ้าง การทำบูดู การทำกรงนกเขา การทำกรงนกหัวจุก การทำกล้วยฉาบ การทำขนมไทย การทำน้ำสมุนไพร การทำผ้าบาติก ทำเรือกอและห์จำลอง การทำผ้าชุด การทำผ้าคลุมฮิญาบ การทำทุเรียนกวน การทำหมวดกะปิเยาะ การทำดอกไม้ใบยาง เป็นต้น

2.6).ให้ผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น

2.7).ให้บริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น แหล่งศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

2.8).ให้ประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

2.9).ให้จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรส่วนเกิน

2.10).ให้มีการจัดตลาดนัดชุมชน

ดังนั้นเมื่อประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และทำมีรายจ่ายลดลงแล้วก็ส่งผลทำให้มีเงินออมและมีเงินเหลือเก็บมากขึ้นไปด้วย

9. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการประหยัดหรือไม่ มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัด ***มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัดค่าน้ำประปา ประหยัดค่าน้ำมัน ประหยัดค่าแก๊ส ประหยัดค่าน้ำมัน และประหยัดค่าอื่น ๆ ดังนี้

1).ประหยัดค่าน้ำประปา เช่น

- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว
- ล้างจานให้มีอ่างรองแล้วน้ำไปรดต้นไม้
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- ล้างรถโดยใช้น้ำจากถังแทนการใช้สายยาง
- การรดน้ำต้นไม้โดยใช้ฝักบัว
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- หมั่นตรวจสอบท่อน้ำและก๊อกน้ำอย่างสม่ำเสมอ
- ใช้เครื่องกรองน้ำแทนการซื้อน้ำดื่มเป็นถัง

- ใช้น้ำบ่อแทนการใช้น้ำประปา (กรณีบริเวณที่สามารถสร้างบ่อน้ำได้)
- ไม่เปิดก๊อกน้ำแรงเกินไป
- ควรซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่องซักผ้า
- ไม่ควรให้เด็กอาบน้ำเอง ผู้ใหญ่ควรอาบน้ำให้
- ควรมีโอ่งขนาดใหญ่จำนวนมากใช้ในการรองรับน้ำฝน
- ควรมีการขุดสระเก็บน้ำฝน
- เกษตรกรควรใช้วิธีการรดน้ำต้นไม้โดยใช้เครื่องกระจายน้ำ
- ควรใช้การราดน้ำอุจจาระแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรใช้โถส้วมที่มีถังชักโครกรุ่นประหยัดน้ำเป็นพิเศษ
- ควรใช้การราดน้ำปัสสาวะแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรปิดวาล์วน้ำเมื่อไม่อยู่บ้านเป็นเวลานานหลายวัน
- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนเสื้อผ้า เมื่อตอนซักผ้า
- ควรใช้น้ำในกะละมังเพียง 2 ใบในการล้างด้วยน้ำสะอาด เมื่อตอนซักผ้า
- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนจานชาม เมื่อตอนล้างจาน
- ควรใช้น้ำในกะละมัง 2 ใบ เมื่อตอนล้างจาน
- ควรทำบ่อบำบัดน้ำทิ้ง เพื่อรอการนำน้ำมาใช้ได้ใหม่
- ไม่ควรล้างจานครั้งละ 1-2 ใบ ควรรวมกันล้างครั้งละมาก ๆ
- ไม่ควรล้างข้าวสารมากกว่า 2 ครั้ง เมื่อตอนหุงข้าว
- ควรนำน้ำซ้อมมือมาเก็บไว้ใช้ดื่มเพื่อสุขภาพ

เป็นต้น

2).ประหยัดค่าน้ำมัน เช่น

- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน
- รณรงค์การใช้จักรยาน
- เป็นทางเดียวกัน ควรไปด้วยกัน
- หมั่นตรวจสอบดูแลบำรุงรักษารถ
- ไม่ควรเปิดแอร์
- ขับรถไม่เกิน 80 กม./ชม.
- วางแผนสายทางก่อนการเดินทาง

เป็นต้น

3).ประหยัดค่าแก๊ส

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง
- ใช้ก๊าซชีวภาพแทนการใช้แก๊ส

เป็นต้น

4).ประหยัดค่าไฟฟ้า

- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ใช้หลอดไฟนีออนรุ่นประหยัดไฟ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์
- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้
- ให้รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ไม่เปิดแอร์ ถ้าไม่จำเป็น
- ใช้พัดลมแทนการใช้แอร์
- เปิดแอร์ที่ระดับ 25 องศา
- ปลูกต้นไม้ใหญ่รอบ ๆ บ้าน เพื่อเพิ่มความร่มรื่น และเพิ่มให้มีลมพัดมากขึ้น
- ใช้ผ้าม่านบังแดด เพื่อลดความร้อนภายในบ้าน
- สร้างบ้านโดยมีหน้าต่างมาก ๆ
- เปลี่ยนมาใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟ เบอร์ 5
- ต้มน้ำด้วยปริมาณเท่าที่ต้องการ
- ซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่อง
- ไม่เปิดตู้เย็นค้างไว้
- หมั่นดูแล บำรุงรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เช็ดฝุ่น ทำความสะอาด เป็นต้น
- ไม่นำอาหารร้อนไปเก็บในตู้เย็น
- ตั้งตู้เย็นให้ห่างจากฝาผนังอย่างน้อย 15 เซนติเมตร
- ละลายน้ำแข็งในตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ
- ติดฉนวนที่ฝาเพดาน ลดการทำงานของแอร์
- ติดฟิล์มที่สะท้อนรังสีความร้อนให้หน้าต่างกระจก ลดความร้อนเข้าบ้าน
- เปลี่ยนหลอดไส้เป็นหลอดตะเกียบ

- ศึกษาคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทโดยละเอียด
- เปิดตู้เย็นเมื่อมีความจำเป็น
- ไม่แช่ของในตู้เย็นแน่นจนเกินไป ความเย็นจะไหลไม่สะดวก
- อย่าตั้งตู้เย็นใกล้เตาไฟ หรือหม้อหุงข้าว
- ไม่เปิดแอร์ทิ้งไว้
- เปิดหน้าต่างเพื่อให้ลมธรรมชาติช่วยถ่ายเทอากาศในห้อง
- ไม่พรมน้ำผ้าที่จะรีดจะชุ่มเกินไป
- จัดผ้าที่จะตากให้ยับน้อยที่สุด เพื่อลดเวลาในการรีดผ้า
- ถอดปลั๊กก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที เพราะยังมีความร้อนเหลืออยู่

เป็นต้น

5).ประหยัดค่าอื่น ๆ

- ให้ปลูกพืชกินเอง เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว คะน้า เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกิน เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น
- ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น
- แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ
- ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัด ***มีบทบาทอยู่ในระดับมาก*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการประหยัดค่าน้ำประปา ประหยัดค่าน้ำมัน ประหยัดค่าแก๊ส ประหยัดค่าน้ำมัน และประหยัดค่าอื่น ๆ ดังนี้ (เหมือนกับการให้ข้อมูลของกลุ่มประชาชน)

1).ประหยัดค่าน้ำ เช่น

- พยายามให้เขามีความตระหนัก เห็นคุณค่าและประโยชน์ของน้ำมากขึ้น

- พยายามให้เขาได้เข้าใจว่าถ้ามนุษย์ขาดน้ำหรือมีน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการจะมีผลเสียอย่างไร
- พยายามให้เขาเห็นว่าในปัจจุบันนี้น้ำดื่มยังต้องมีการใส่ลงในขวดหรือใส่ลงในถังเพื่อใช้ในการซื้อการขายกัน และชุมชนบางแห่งไม่มีน้ำบ่อใช้ ก็ต้องซื้อน้ำมาใช้การอุปโภคบริโภค เช่น ใช้น้ำประปาของหมู่บ้านและใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค เป็นต้น เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์เราทุกวันนี้จะต้องใช้น้ำที่มาจากการซื้อการขายทั้งสิ้น
- พยามยามให้เขาเห็นว่าพวกเราทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันประหยัดน้ำ เพราะการประหยัดน้ำจะทำให้ครอบครัวของเรามีรายจ่ายลดลงและอาจทำให้ครอบครัวของเรามีเงินเหลือเก็บด้วย
- ควรนำน้ำซ้อมมือมาเก็บไว้ใช้ดื่มเพื่อสุขภาพ
- ควรใช้การราดน้ำอุจจาระแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรใช้โถส้วมที่มีถังชักโครกรุ่นประหยัดน้ำเป็นพิเศษ
- ควรใช้การราดน้ำปัสสาวะแทนการใช้ถังชักโครก
- ควรปิดวาล์วน้ำเมื่อไม่อยู่บ้านเป็นเวลานานหลายวัน
- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนเสื้อผ้า เมื่อตอนซักผ้า
- ควรใช้น้ำในกะละมังเพียง 2 ใบในการล้างด้วยน้ำสะอาด เมื่อตอนซักผ้า
- ไม่ควรราดน้ำผ่านบนจานชาม เมื่อตอนล้างจาน
- ควรใช้น้ำในกะละมัง 2 ใบ เมื่อตอนล้างจาน
- ขณะแปรงฟันไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- ขณะโกนหนวดไม่เปิดน้ำทิ้งไว้
- ควรซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่องซักผ้า
- ไม่ควรให้เด็กอาบน้ำเอง ผู้ใหญ่ควรอาบน้ำให้
- ควรมีโอ่งขนาดใหญ่จำนวนมากใช้ในการรองรับน้ำฝน
- ควรมีการขุดสระเก็บน้ำฝน
- เกษตรกรควรใช้วิธีการรดน้ำต้นไม้โดยใช้เครื่องกระจายน้ำ
- ควรทำบ่อบำบัดน้ำทิ้ง เพื่อรอการนำน้ำมาใช้ได้ใหม่
- ไม่ควรล้างจานครั้งละ 1-2 ใบ ควรรวมกันล้างครั้งละมาก ๆ
- ไม่ควรล้างข้าวสารมากกว่า 2 ครั้ง เมื่อตอนหุงข้าว
- อาบน้ำโดยใช้ฝักบัว

- การล้างถ้วยชามมีอ่างรองล้างจาน
- นำน้ำที่ใช้แล้วไปรดน้ำต้นไม้
- ล้างรถโดยใช้น้ำจากถังแทนการใช้สายยาง
- การรดน้ำต้นไม้โดยใช้ฝักบัว
- ซักผ้าครั้งละหลายตัว
- หมั่นตรวจสอบท่อน้ำและก๊อกน้ำอย่างสม่ำเสมอ
- ไม่อาบน้ำนานเกินไป
- ใช้เครื่องกรองน้ำแทนการซื้อน้ำดื่มเป็นถัง
- ใช้น้ำบ่อแทนการใช้น้ำประปา (กรณีบริเวณที่สามารถสร้างบ่อน้ำได้)
- ไม่เปิดก๊อกน้ำแรงเกินไป

เป็นต้น

2).ประหยัดค่าไฟฟ้า เช่น

- พยายามทำให้เขามองเห็นคุณค่าของไฟฟ้ามากขึ้น
- พยายามทำให้เขารู้ผลเสียของการไม่มีไฟฟ้าใช้มากขึ้น
- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าการประหยัดไฟยังเป็นการลดรายจ่ายทางหนึ่ง และทำให้มีเงินเหลือเก็บด้วย
- ใช้หลอดนีออนในที่เหมาะสม
- ใช้หลอดไฟวัตต์ต่ำ
- ใช้หลอดไฟนีออนรุ่นประหยัดไฟ
- ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้
- ดึงปลั๊กออกทุกครั้งหลังการปิดสวิตซ์
- ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้
- ให้รีดผ้าครั้งละมาก ๆ
- ใช้แผ่นสะท้อนแสงเพื่อเพิ่มแสงสว่างในบ้าน
- ไม่เปิดแอร์ ถ้าไม่จำเป็น
- ใช้พัดลมแทนการใช้แอร์
- เปิดแอร์ที่ระดับ 25 องศา
- ปลูกต้นไม้ใหญ่รอบ ๆ บ้าน เพื่อเพิ่มความร่มรื่น และเพิ่มให้มีลมพัดมากขึ้น
- ใช้ผ้าม่านบังแดด เพื่อลดความร้อนภายในบ้าน
- สร้างบ้านโดยให้มีหลังคาสูง

- สร้างบ้านโดยมีหน้าต่างมาก ๆ
- ปิดแอร์ก่อนออกจากบ้านครึ่งชั่วโมง เพราะยังมีความเย็นหลงเหลืออยู่
- เปลี่ยนมาใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟ เบอร์ 5
- ต้มน้ำด้วยปริมาณเท่าที่ต้องการ
- ซักผ้าด้วยมือแทนการซักด้วยเครื่อง
- ไม่เปิดตู้เย็นค้างไว้
- หมั่นดูแล บำรุงรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เช็ดฝุ่น ทำความสะอาด เป็นต้น
- ไม่นำอาหารร้อนไปเก็บในตู้เย็น
- ตั้งตู้เย็นให้ห่างจากฝาผนังอย่างน้อย 15 เซนติเมตร
- ละลายน้ำแข็งในตู้เย็นอย่างสม่ำเสมอ
- ติดฉนวนที่ฝาเพดาน ลดการทำงานของแอร์
- ติดฟิล์มที่สะท้อนรังสีความร้อนให้หน้าต่างกระจก ลดความร้อนเข้าบ้าน
- เปลี่ยนหลอดไส้เป็นหลอดตะเกียบ
- ศึกษาคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทโดยละเอียด
- เปิดตู้เย็นเมื่อมีความจำเป็น
- ไม่แช่ของในตู้เย็นแน่นจนเกินไป ความเย็นจะไหลไม่สะดวก
- อย่าตั้งตู้เย็นใกล้เตาไฟ หรือหม้อหุงข้าว
- ไม่ตั้งตู้เย็น ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่รีดผ้าในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่ต้มน้ำในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ
- ไม่เปิดแอร์ทิ้งไว้
- เปิดหน้าต่างเพื่อให้ลมธรรมชาติช่วยถ่ายเทอากาศในห้อง
- เลิกสูบบุหรี่ในห้อง เพื่อลดการใช้พัดลมระบายอากาศ
- ไม่พรมน้ำผ้าที่จะรีดจะชุ่มเกินไป
- จัดผ้าที่จะตากให้ยับน้อยที่สุด เพื่อลดเวลาในการรีดผ้า
- ถอดปลั๊กก่อนเสร็จสิ้นการรีดประมาณ 2-3 นาที เพราะยังมีความร้อนเหลืออยู่
- หุงข้าวให้พอดีกับจำนวนคน
- เลิกเปิดฝาหม้อขณะที่ข้าวยังไม่สุก
- ถอดปลั๊กหม้อหุงข้าวทันทีเมื่อเลิกใช้งาน
- ไม่เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้นาน ๆ

- ปิดจอภาพเครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อไม่ใช้งานเกิน 15 นาที

เป็นต้น

3).ประหยัดค่าน้ำมัน เช่น

- พยายามทำให้เขามองเห็นคุณค่าของน้ำมันมากขึ้น
- พยายามทำให้เขารู้ผลเสียของการไม่มีน้ำมันใช้มากขึ้น
- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าการประหยัดน้ำมันยังเป็นการลดรายจ่ายทางหนึ่ง และทำให้มีเงินเหลือเก็บด้วย
- พยายามทำให้เขาได้เข้าใจว่าประเทศไทยต้องสั่งซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ
- ใช้จักรยานแทนเมื่อมีธุระบริเวณใกล้ ๆ
- ใช้บริการรถโดยสารเมื่อไปธุระที่ไม่รีบด่วน
- รณรงค์การใช้จักรยาน
- เป็นทางเดียวกัน ควรไปด้วยกัน
- หมั่นตรวจสอบดูแลบำรุงรักษารถ
- ไม่ควรเปิดแอร์
- ขับรถไม่เกิน 80 กม./ชม.
- วางแผนสายทางก่อนการเดินทาง
- นำรถเข้าสู่บริการ เพื่อตรวจสภาพ ปีละ 1 ครั้ง
- หมั่นตรวจขนาดลมยาง
- เปลี่ยนน้ำมันเครื่องทุก 5,000 กม.

เป็นต้น

4).ประหยัดค่าแก๊ส

- การหุงต้มโดยใช้เตาถ่าน
- การหุงต้มโดยใช้เศษไม้เป็นเชื้อเพลิง
- ใช้ก๊าซชีวภาพแทนการใช้แก๊ส

เป็นต้น

5).ประหยัดค่าอื่น ๆ

- ให้ปลูกพืชกินเอง เช่น ผักบุ้ง แตงกวา ข้าวโพด พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ถั่วฝักยาว ตะน้า เป็นต้น
- ให้เลี้ยงสัตว์เพื่อกิน เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ แกะ เป็นต้น
- ให้ปลูกสมุนไพร เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ว่านหางจระเข้ หอม เป็นต้น

- แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่ย่อยสลายได้ นำไปทำปุ๋ยหมัก
- ใช้สารธรรมชาติในการปลูกพืช-เลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก สารสกัดจากสะเดา เป็นต้น
- ถนอมอาหาร หรือแปรรูปอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม ฯลฯ
- ดูแลรักษาของตนโดยใช้วิธีป้องกันด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ให้ลด ละ เลิกเหล้า
- ให้ลด ละ เลิกบุหรี่
- ให้ลด ละ เลิกการพนัน
- ให้ลด ละ เลิกเที่ยวสถานบันเทิง
- ให้ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้านเพื่อกินเองและที่เหลือก็นำไปขาย เช่น ลองกอง เงาะ ขนุน มะละกอ ฝรั่ง มะม่วง กล้วย เป็นต้น
- ลดการซื้อยาประเภทลดไข้ แก้ปวด ยาชุด ในการเจ็บป่วยเล็กน้อย
- ใช้สมุนไพร / สารธรรมชาติ แทนเครื่องสำอางที่มีราคาแพง เช่น ขมิ้น มะกรูด ว่านหางจรเข้ ฯลฯ
- ลดหรืองดการตกแต่งต่อเติมบ้านในระยะ 1 ปี
- งดการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่ประหยัดไฟฟ้า
- แยกขยะครัวเรือน ส่วนที่เป็นกระดาษ ยางรถยนต์ ขวดพลาสติก นำมาดัดแปลงใช้อีก เช่น ถังขยะ รองเท้า จากยางรถยนต์ ทำระบบหยดจากขวดน้ำพลาสติก ฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ลดหรืองดการซื้อเสื้อผ้า / เครื่องประดับใหม่ให้ได้ในระยะ 6 เดือน
- ถ้าสามารถทอ ตัดเย็บได้เองให้ตัดเย็บในครอบครัว หรือนำเสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยนใช้สอย
- ใช้ผ้าไทย ที่ผลิตได้ในท้องถิ่น
- วางแผนการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างประหยัด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตหรือสิ่งของเครื่องใช้ในคราวเดียวกัน

เป็นต้น

10. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม มีบทบาทอยู่ในระดับใด แนะนำอย่างไร และสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ และอย่างไร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ***มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยอาสาพัฒนาชุมชนมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ดังนี้

1). การรวมกลุ่มอาชีพการปลูกพืช ได้แก่

- กลุ่มอาชีพปลูกข้าว
- กลุ่มอาชีพพืชไร่
- กลุ่มอาชีพไม้ผล
- กลุ่มอาชีพไม้ดอก
- กลุ่มอาชีพไม้ประดับ
- กลุ่มอาชีพสมุนไพร

เป็นต้น

2). การรวมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงเพื่อสัตว์ และสัตว์น้ำอยู่ในพื้นที่ผืนเดียวกัน ได้แก่

- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคนม
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงแพะ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงปลา
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

เป็นต้น

3). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่

- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปข้าว
- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปผลไม้เป็นน้ำผลไม้
- กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์

เป็นต้น

4). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตนอกการเกษตร ได้แก่

- การรวมกลุ่มกิจกรรมทำอิฐบล็อก
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทอผ้า
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทำขนมไทย
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการจักสาน

เป็นต้น

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ***มีบทบาทอยู่ในระดับมากพอสมควร*** และมีความสอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยมีวิธีการแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรม ดังนี้ (เหมือนกับการให้ข้อมูลของกลุ่มประชาชน)

1).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจว่าหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนชนบทรู้จักการทำงานเพื่อการดำรงชีพในแนวสัมมาชีพเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในหมู่บ้าน ดังนั้นชาวบ้านที่สนใจจะรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สามารถที่จะกระทำได้

2).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มกิจกรรมหรือกลุ่มอาชีพ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ ทำให้ชาวบ้านรู้จักการทำงานร่วมกัน รู้รักสามัคคี ไว้เนื้อเชื่อใจกัน

3). พยายามแนะนำประชาชนในหมู่บ้านว่าให้เข้ากลุ่มอะไรก็ได้ที่ตรงตามความต้องการของตน ตรงตามความสามารถของตน และที่สำคัญต้องตรงตามการประกอบอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตน และพยามยามแนะนำให้บุคคลต่าง ๆ เป็นสมาชิกให้จำนวนมากกลุ่มที่สุด เพื่อจะทำให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเอง ต่อส่วนรวม และต่อชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

4).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจว่าการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านในชนบทอาจเป็นการรวมกลุ่มกันอย่างไม่เป็นทางการหรือใช้กลุ่มเป็นนิติบุคคล เช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร มูลนิธิหรือสมาคม เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมดังกล่าว หรืออาจจะร่วมกับนักพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่พัฒนาของรัฐ เช่น พัฒนากรตำบล เกษตรกรตำบล นักวิชาการ ซึ่งอาจเรียกรวมกันว่า “พหุภาคีในการแปรรูปผลผลิตหรือทำการตลาด” อีกทั้งอาจร่วมทุนกับพ่อค้าหรือนักอุต

สาหกรรมทำการผลิตและแปรรูปเป็นสินค้าตามที่ผู้บริโภคต้องการ โดยการรวมกลุ่มดังกล่าวแล้วทำการผลิตแปรรูป แลกเปลี่ยนสินค้า ค้าขาย หรือบริการต่าง ๆ

5).พยายามให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เข้าใจว่าเนื่องจากชาวบ้านมีระดับการทำมาหากินต่างกัน บ้างก็อยู่ในระดับพอมีพอกิน และบ้างก็อยู่ในระดับเพื่อการค้า ดังนั้นการรวมกลุ่มกันผลิตจึงอาจทำตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม เช่น เพื่อความตั้งใจ เพื่อให้เกิดความพออยู่พอกิน เพื่อความพึงพอใจ เพื่อให้คุ้มกับการลงทุน และเพื่อกำไร เป็นต้น

6).แนะนำประเภทของการรวมกลุ่มให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มองเห็นภาพ เช่น

6.1). การรวมกลุ่มอาชีพการปลูกพืช ได้แก่

- กลุ่มอาชีพปลูกข้าว
- กลุ่มอาชีพพืชไร่
- กลุ่มอาชีพไม้ผล
- กลุ่มอาชีพไม้ดอก
- กลุ่มอาชีพไม้ประดับ
- กลุ่มอาชีพสมุนไพร

เป็นต้น

6.2). การรวมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอยู่ในพื้นที่ผืนเดียวกัน ได้แก่

- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงโคนม
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงแพะ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงปลา
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
- กลุ่มอาชีพการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

เป็นต้น

6.3). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่

- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปข้าว
- กลุ่มกิจกรรมการแปรรูปผลไม้เป็นน้ำผลไม้
- กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์

เป็นต้น

6.4). การรวมกลุ่มกิจกรรมการผลิตนอกการเกษตร ได้แก่

- การรวมกลุ่มกิจกรรมทำอิฐบล็อก

- การรวมกลุ่มกิจกรรมการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทอผ้า
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการทำขนมไทย
- การรวมกลุ่มกิจกรรมการจักสาน

เป็นต้น

โดยที่การรวมกลุ่มเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจนี้ถือว่าเป็นการรวมตัวในระดับล่างสุดของสังคม ดังนั้นการรวมกันทำงานก็เพื่อให้เกิดผลให้คนมีความสุข เมื่อต่างก็พึงพอใจก็จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

11. อาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ในระดับใด ครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ***อยู่ในระดับดีพอสมควร*** ไม่ขาดตกบกพร่อง และครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

- ได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาจากการอบรมของกรมพัฒนาชุมชน แล้วนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตทั้งตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาปฏิบัติให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นเป็นแบบอย่าง
- มีบทบาทมากในการให้ประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไป และในที่สุดประชาชนโดยส่วนใหญ่ก็มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลโดยการร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนคนอื่น ๆ ได้เข้าใจและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน
- ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถมีรายจ่ายลดลง

- ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถมีการระดมทุนและมีการอดออม
- ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถมีรวมกลุ่มอาชีพและกลุ่มกิจกรรม
- ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น รู้จักการวางแผน การพิจารณา และมีเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นปลูกพืชกินเอง ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง ปลูกสมุนไพร ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำประปา ลดค่าน้ำมัน ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน ลดค่าแก๊ส เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทรู้จักความพอเพียง และรู้จักการประมาณตน
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทรู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม เช่น ปลูกพืช ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทรู้จักการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ คือ ให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทมีการพัฒนาสภาวะทางจิตใจที่ดีขึ้น เช่น มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญา มีความรอบคอบ เป็นต้น
- ทำให้ประชาชนชาวชนบทมีความรักสามัคคี กล่าวคือ จะมีการรวมกลุ่มอาชีพและรวมกลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ
- ทำให้ชุมชนมีความมั่นคง เข้มแข็ง กล่าวคือ ถ้าหากประชาชนในชนบทมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีแล้วก็จะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้วย

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง***อยู่ในระดับดีมาก*** มีการปฏิบัติสุดความสามารถ ทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจ และครบถ้วนสมบูรณ์แบบที่สุด โดยมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติการในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ดังนี้ **(คล้ายกับการให้ข้อมูลของกลุ่มประชาชนข้างต้น)**

- ได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาจากการอบรมของกรมพัฒนาชุมชน แล้วนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตทั้งตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงมาปฏิบัติให้ประชาชนในหมู่บ้านได้เห็นเป็นแบบอย่าง
- มีบทบาทมากในการให้ประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกียวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียง ทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญความจำเป็น และประโยชน์ของหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไป และในที่สุดประชาชนโดยส่วนใหญ่ก็มีการนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีการขยายผลโดยการร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัว ญาติสนิทมิตรสหาย และประชาชนคนอื่น ๆ ได้เข้าใจและนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น มีรายจ่ายลดลง และมีการระดมทุนและมีการอดออม
- ทำให้ประชาชนสามารถมีรวมกลุ่มอาชีพและกลุ่มกิจกรรม
- ทำให้ประชาชนรู้จักการประหยัด ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ว่าจะเป็นปลูกพืชกินเอง ปลูกผลไม้เศรษฐกิจรอบ ๆ บ้าน เลี้ยงสัตว์เพื่อกินเอง ปลูกสมุนไพร ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำประปา ลดค่าน้ำมัน ใช้สมุนไพรแทนยาแผนปัจจุบัน ลดค่าแก๊ส เป็นต้น
- ทำให้รู้จักความพอเพียง และรู้จักการประมาณตน
- ทำให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล
- ทำให้รู้จักการพิจารณาอย่างรอบคอบถ้วนถี่ เมื่อมีการใช้จ่ายในแต่ละครั้ง
- ทำให้การใช้จ่ายแต่ละครั้งมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ
- ทำให้รู้จักใช้จ่ายเฉพาะเท่าที่จำเป็น
- ทำให้รู้จักหารายได้เสริมเพิ่ม
- ทำให้รู้จักการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ และให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น
- ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างราบรื่น สะดวกสบาย ไม่สะทกสะเทือน ไม่เดือนร้อน และมีความสุข
- ทำให้มีสำนึกในคุณธรรม

- ทำให้มีความซื่อสัตย์สุจริต
- ทำให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม
- สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน และมีความเพียร
- ทำให้มีความรักสามัคคี
- ทำให้ชุมชนมีความมั่นคง เข้มแข็ง
- ทำให้รู้จักนำขยะในครัวเรือน เช่น ส่วนที่เป็นเศษเหล็ก ขวด กระดาษ นำไปขายเป็นรายได้
- ทำให้รู้จักการถนอมอาหารหรือแปรรูปอาหารเพื่อจำหน่าย เช่น ผักดอง ผลไม้อบแห้ง ปลาร้า ปลาเค็ม แป้ง ข้าวสาร ฯลฯ
- ทำให้รู้จักผลิตสินค้าประเภทของที่ระลึกจากวัตถุดิบในท้องถิ่นออกจำหน่าย เช่น หมวก กระเป๋า ดอกไม้ เป็นต้น
- ทำให้รู้จักนำเศษวัสดุที่เหลือใช้มาดัดแปลงจำหน่าย เช่น ถังขยะ ร้องเท้าจากยางรถยนต์ ทำระบบน้ำหยดจากขวดน้ำพลาสติก ทำฝักบัวรดน้ำต้นไม้จากแกลลอนน้ำมัน ฯลฯ
- ทำให้รู้จักการประกอบอาหารและเครื่องดื่มของใช้จากสมุนไพร เช่น น้ำตะไคร้ น้ำขิง ชาดอกคำฝอย น้ำเต้าหู้ แชมพูจากว่านหางจรเข้ ดอกอัญชัน เป็นต้น

12. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของอาสาพัฒนาชุมชน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปรากฏว่าประชาชนทุกกลุ่มอาชีพและทุกกลุ่มกิจกรรมกล่าวว่าอาสาพัฒนาชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอยู่ในระดับที่ดีแล้ว แต่ในบางครั้งก็มีปัญหาที่ต้องประสบหลากหลายปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของประชาชนในหมู่บ้านเอง การที่ต้องประกอบอาชีพของตนเองด้วยจนไม่มีเวลาในการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนมากนัก และเท่าที่ทราบมานั้นอาสาพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากมายหลายประการ ไม่ใช่เฉพาะการแนะนำเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเท่านั้น ซึ่งทำให้บทบาทในด้านนี้บางครั้งลดหย่อนยานไปบ้าง ดังนั้นถ้าเป็นไปได้อยากจะให้ทางรัฐคัดเลือกบุคคลที่บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยเฉพาะ

เพราะจะทำให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในการที่จะนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้นก็เป็นได้

และจากการสัมภาษณ์อาสาพัฒนาชุมชนที่เข้าร่วมการสัมภาษณ์กลุ่มในครั้งนี้ ต่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงดังนี้

1).อยากให้ทางรัฐให้ความช่วยเหลือด้านการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของอาสาพัฒนาชุมชนกับประชาชนในหมู่บ้านด้วย

2).การที่ต้องประกอบอาชีพของตนเองด้วย จนบางครั้งทำให้ไม่มีเวลาในการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนมากนัก

3).อาสาพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากมายหลายประการ ไม่ใช่เฉพาะการแนะนำเกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงเท่านั้น เช่น

- จัดทำทะเบียนสาธารณสมบัติของหมู่บ้าน ตำบล
- เผยแพร่ความเข้าใจกับชาวบ้านว่า
- ระดมกำลังอาสาสมัครชาวบ้านในหมู่บ้านตำบล เพื่อร่วมกันสร้างเสริมสาธารณสมบัติและสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนถือเป็นหน้าที่
- ระดมกำลังอาสาสมัครชาวบ้านในหมู่บ้านตำบล เพื่อร่วมกันซ่อมแซมปรับปรุงบำรุงรักษาสาธารณสมบัติให้มีสภาพใช้ประโยชน์ได้ดีตลอด
- ระดมกำลังอาสาสมัครชาวบ้านในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดูร่มรื่น สวยงามอยู่เสมอ
- แจ้งคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และพัฒนากรทราบในกรณีที่สาธารณสมบัติชำรุดเสียหายเกินกำลังชาวบ้านจะช่วยกันซ่อมแซมได้ เพื่อขอความช่วยเหลือในการปรับปรุงซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้ดีเช่นเดิม
- ส่งเสริมชาวบ้านในหมู่บ้านตำบลเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ให้เข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภท เพื่อที่จะได้ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านตำบลและเรียนรู้งานพัฒนา
- ประสานงานระหว่างกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้านตำบลระหว่างชาวบ้านกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการหรือหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและครอบครัว เพื่อสร้างความพร้อมในการเป็นนักพัฒนาและมีคุณสมบัติในการเป็นผู้นำเพื่อผู้อื่น อันจะทำให้เกิดศรัทธาและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เช่น ปรับปรุงในบ้านและบริเวณบ้านตามแนวทางการ

จัดครอบครัวพัฒนา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการประกอบอาชีพรอง การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ตลอดจนการลดละเลิกอบายมุข เพื่อสามารถขยายผลไปสู่ชาวบ้านในหมู่บ้านตำบลได้

- ช่วยเหลือสนับสนุนในการให้การศึกษาแก่ชุมชนโดยผ่านองค์กรกรสตรี เด็กเยาวชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกลุ่มอาชีพ
- ช่วยเหลือเสนอแนะในการให้คำปรึกษาแก่องค์กรประชาชนเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาตำบล
- ช่วยเหลือพัฒนากรในเรื่องการจัดระบบข้อมูลของตำบล เพื่อใช้ในการวางแผนและให้การศึกษาแก่ชุมชน โดยใช้สถานที่ที่ศูนย์ข้อมูลระดับตำบล
- ช่วยเหลือสนับสนุนให้คำปรึกษาการดำเนินงานพัฒนาแก่กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มอาชีพ กลุ่มอาสาสมัคร ตลอดจนองค์กรประชาชนและกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ
- ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมการปฏิบัติงานและผลงานที่ราษฎรได้ร่วมกันดำเนินการ ให้เป็นที่รู้จักแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรหรือเอกชนต่าง ๆ
- เป็นผู้ประสานงานระหว่างอาสาพัฒนาชุมชนในตำบล
- เป็นผู้แทนของอาสาพัฒนาชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- จัดทำแผนปฏิบัติงานและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ทางราชการมอบหมาย เช่น เป็นผู้ดูแลกิจกรรมในศูนย์ข้อมูลระดับตำบล และปฏิบัติงานธุรการของสำนักงานศูนย์ข้อมูล ระดับตำบล เป็นต้น

ซึ่งบางครั้งทำให้บทบาทในด้านนี้ลดหย่อนลงไปบ้าง ดังนั้นถ้าเป็นไปได้ควรให้มีการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบพอเพียงโดยเฉพาะทำให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในการที่จะนำหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้นก็เป็นได้

4).ค่าตอบแทน และสวัสดิการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยากจะให้ทางรัฐพิจารณาให้ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยเช่นกัน

5).ทางรัฐควรให้การส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น

6).ทางรัฐควรให้การส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์เกี่ยวกับหลักการเศรษฐกิจแบบพอเพียงของประชาชนให้มากขึ้น และทั่วถึง